
RAPORTTI

20602803

RAIPPALUODON RAKENNETUN KULTTUURIYMPÄRISTÖN PÄIVITYSINVENTOINTI

2020-12-04

SWECO YMPÄRISTÖ OY

Hanna Ojutkangas

Sisältö

1	Johdanto	4
1.1	Selvityksen tarkoitus ja sisältö	4
1.2	Työn tilaaja ja laatijat	4
1.3	Menetelmät	4
1.4	Aiemmat inventoinnit	4
1.5	Lähtötiedot	4
2	Taustaa	5
2.1	Selvitysalueen kuvaus	5
2.1.1	Selvitysalueen sijainti ja maisema	5
2.1.2	Selvitysalueen rakennettu ympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö	6
2.2	Alueen kehityshistoria	7
2.2.1	Kehityshistoria	7
2.2.2	Elinkeinot	9
2.2.3	Yhteydet	12
2.3	Kaavoitus- ja suojelutilanne	13
2.3.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	13
2.3.2	Maakuntakaavoitus	13
2.3.3	Yleiskaavoitus	14
2.3.4	Asemakaavoitus	17
3	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä UNESCON maailmanperintökohde	19
3.1	Raippaluodon kylä ja kalasatama	20
3.2	Merenkurkun saaristo	21
4	Paikallinen rakentamisperintö	22
4.1	Kylämaisema	22
4.2	Asuinrakennukset	23
4.3	Talousrakennukset	24
4.4	Julkiset rakennukset	25
4.5	Kivimuurit	26
4.6	Suojelukohteet	27
5	Johtopäätökset	27
5.1	Arvottaminen	27
5.1.1	Arvottamisen periaatteet	27
5.1.2	Selvitysalueen arvot	28

Liitteet:

Liite 1 Kohdekortit

Liitekartat:

Kartta 1 Rakennetun kulttuuriympäristön inventointikohteet, pohjoinen

Kartta 2 Rakennetun kulttuuriympäristön inventointikohteet, etelä

1 Johdanto

1.1 Selvityksen tarkoitus ja sisältö

Tämän selvityksen kohteena on Raippaluodon osayleiskaava-alueen rakennettu kulttuuriperintö, ja sen aiemman selvityksen päivittäminen. Päivitysinventoinnissa tarkasteltiin 1990-luvun puolivälissä inventoidut kohteet, minkä lisäksi inventointia täydennettiin sodan jälkeen rakennetun ympäristön inventoinnilla. Modernin rakennusperinnön inventoinnissa huomioitiin ennen vuotta 1990 valmistuneet rakennukset. Inventointi käsittää yksittäisten rakennuskohteiden lisäksi kuvauksia aluekokonaisuuksista. Selvityksessä esitetään Raippaluodon rakennetulle kulttuuriympäristölle tyypilliset, yleiskaavatyössä huomioitavat ominaispiirteet ja arvot. Selvitykseen on koottu tiedot alueella sijaitsevista valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaiksi luokitelluista rakennettua kulttuuriympäristöä edustavista miljöökokonaisuuksista ja kohteista. Alueet ja kohteet on esitelty historiatietojen, sanallisten kuvausten ja valokuvien avulla.

1.2 Työn tilaaja ja laatijat

Selvityksen tilaajana on Mustasaaren kunta, joka laatii Raippaluodon alueelle osayleiskaavatyötä. Selvityksen laatijana on toiminut Sweco Ympäristö Oy:stä arkkitehti Hanna Ojutkangas.

1.3 Menetelmät

Tarve rakennetun kulttuuriympäristön arvojen määrittelylle Mustasaaren kunnassa asetettiin osayleiskaavan laatimisen yhteydessä.

Inventointi laadittiin käynnissä olevan osayleiskaavan suunnittelua ja vaikutusten arviointia varten MRL 9 § mukaisesti yleiskaavan tarkkuustaso huomioiden. Työn tavoitteena oli selvittää kunnan rakennetun kulttuuriperinnön ominaispiirteet sekä arvot ja myös esittää kohdekohtaisia suojelutarvearvioita. Inventointi ei sisältänyt sisätilojen tarkastelua.

Raippaluodon alueella suoritettiin maastokäynnit 4.-8.5.2020. Maastokäyntien yhteydessä inventoitavat rakennukset valokuvattiin ulkoapäin.

1.4 Aiemmat inventoinnit

Suunnittelualuetta koskien on laadittu seuraavat inventoinnit:

- Rakennusinventointi Mustasaassa, 1995, Michael Ek (Mustasaaren kunta)
- Museoviraston laatima RKY inventointi, 1993
- Museoviraston laatima RKY inventointi, voimaantulo 22.12.2009

1.5 Lähtötiedot

Työn historia- ja pohjatiedot perustuvat seuraaviin aineistoihin:

- En kort historik om Replot Kyrkoby, 1995, Michael Ek
- Museoviraston ylläpitämä kulttuuriympäristöportaali rky.fi
- Museoviraston ylläpitämä Kulttuuriympäristön palveluikkuna kypfi.fi
- Raippaluodon kylän osayleiskaavan arkeologinen inventointi, 2020, Mikrolitti Oy
- Rakennettu kulttuuriympäristö. Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset

- ympäristöt, 1993, Museovirasto
- Replot historia, 1958, Kristian Åkerblom
- Replot Kyrkby byggnadsdirektiv, 1996, Gunilla Lång-Kivilinna
- Suomen museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistopalvelu finna.fi

2 Taustaa

2.1 Selvitysalueen kuvaus

2.1.1 Selvitysalueen sijainti ja maisema

Raippaluoto on entinen kunta, joka sijaitsee Mustasaaren kunnassa Pohjanmaalla, ja sen naapurikunnat olivat ennen kunnan lakkauttamista Björköby, Koivulahti, Maalahti, Mustasaari ja Sulva. Raippaluoto on 142 neliökilometrin kokoinen saari Merenkurkun rannikolla, ja se on Suomen merialueiden neljänneksi suurin saari.

Raippaluodon maisemassa on ainutlaatuisella tavalla nähtävissä jääkauden jälkeinen maankohoaminen. Jääkauden aikana mannerjää painoi maankuorta alas, ja näiden painavien jäiden jäljiltä maankuori kohoaa edelleen entisille korkeuksilleen kahdeksan millimetrin vuosivauhdilla. Merenkurkun saaristossa on siis hyvin nähtävissä maapallon nuorinta maisemaa luotojen ja saarten kohotessa esiin merestä. Mannerjää toi mukanaan myös moreenia, joka jään sulaessa jäi alueelle erilaisiksi muodostelmiksi. Raippaluoto osana Merenkurkun saaristoa onkin yksi maailman kivikkoisimmista saaristoista.

Selvitysalueella olevia metsiä kutsutaan primäärimetsiksi, sillä niiden kasvualustana oleva maaperä paljastui enintään tuhat vuotta sitten merenpohjasta. Primäärimetsä tarkoittaa ensimmäistä merestä kohonneella maalla kasvavaa metsää, joka muuttuu sekundäärimetsäksi, kun metsän ensimmäiset puut siementävät ja uusi puusukupolvi alkaa kasvaa. Suurin osa Suomen metsistä edustaa sekundäärimetsiä.

Raippaluodon selvitysalueen maisema on tasaista, ja sen luonto on pääasiassa merenlahtien rantaniittyjä, viljelysmaisemaa sekä metsää. Sitä ovat muokanneet paljon myös karjan laidunnus, niittäminen ja karjan talvirehun kerääminen sekä polttaminen. Alueen monet aukeat pellot ovat pienikokoisia, ja niitä jakavat välissä kulkevat metsäkaistaleet.

Ainutlaatuisen luontonsa ja maisemiensa ansiosta Raippaluoto on osana Merenkurkun saaristoa yksi Unescon maailmanperintökohteita. Raippaluodon pienimuotoinen saaristoyhdyskunta ja kalasatama ovat myös valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä.

2.1.2 Selvitysalueen rakennettu ympäristö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Kuva 1. Venevajoja Raippaluodon rannassa vuonna 1930. Tekijä: Valter W. Forsblom, Svenska litteratursällskapet i Finland.

Raippaluoto on ainutlaatuinen kulttuuriympäristö, jonka muodostumiseen on vaikuttanut sen nouseminen vuosisatojen aikana merestä. Kivinen merenpohja on vaivalloisesti muokattu viljelys- ja laidunmaaksi. Alueen varhaisimmat asutukset olivat keskittyneet pitkänomaisille moreeniharjuille, ja edelleenkin alueen luonteenomaista maisemaa edustavat avoimet pellot ja harjuilla olevat asuinrykelmät. Talojen ja peltojen välissä kulkevat pienet soratiet, joita ajoittain reunustavat kivimuurit sekä metsät. Varhaisimmat rakennukset ovat todennäköisesti olleet kalakämppejä, ja alueen silloisia luotoja ovatkin jo 900-luvulla asuttaneet kalastajat sekä metsästäjät. 1500-luvun lopulla Raippaluodon alueella on ollut 13 asumusta, minkä jälkeen asukkaiden määrä kylässä on kasvanut tasaisesti.

Mikroliitin laatiman arkeologisen selvityksen mukaan: *"Alueella ei ole tiedossa muinaisjäännöksiä eikä muita, suojeltavaksi katsottavia arkeologisia jäännöksiä. Alueen vanhan (1600-1700 lukujen) asutuksen tarkkaa sijaintia ei saatu paikannettua. Useimmat vanhoille kartoille merkityt talot ja tonttimaat vaikuttavat kuitenkin sijoittuvat edelleen käytössä olevien ja rakennettujen tilakeskusten alueille tai aivan niiden liepeille tai muutoin nyt rakennettuihin maastoihin. Alueen vanhasta asutuksesta ei löydetty maastossa mitään merkkejä.*

Alueella on runsaasti kiviaitoja. Kiviaitoja tehdään alueella edelleen, ja jotkut niistä vaikuttavat muutoinkin nuorilta. Aidat sijoittuvat pääosin vielä 1970 luvulla viljeltyjen peltojen reunoille, sekä myös tonttien reunoille ja ympärille. Aitoja on eri kokoisia ja pituisia. Osan voi katsoa edelleen käytössä oleviksi, osan "hylätyiksi" 1970 luvun jälkeen

metsittyneiden peltojen reunoilla. Kiviaitojen ajoittamiseen ja arkeologiseen arvottamiseen ei löydetty mitään keinoja. Muinaisjäännöksiä ei voi määrittää koska aidan ajoitus voi olla 1600-luvulta 2000 luvulle.”

Kuva 2 Vanha maalaistalo Raippaluodon kirkonkylässä. Tekijä: Curt Segerstråle, Svenska litteratursällskapet i Finland

2.2 Alueen kehityshistoria

2.2.1 Kehityshistoria

Raippaluodon vanhimmat asutukset ovat olleet pieniä kalastajatupia, jotka on rakennettu alueella olleen varhaisen kalastuselinkeinoon takia. Raippaluodon vanhin tiedossa oleva asuinrakennus on vanhojen karttojen mukaan ollut Lassilan asuinrakennus nykyisen Kyläsatamantien varrella, ja se voidaan jäljittää aina vuoteen 1544 asti. Alueelta on tehty myös vanhempia löydöksiä, joiden mukaan Raippaluodossa on ollut asutusta mahdollisesti jo 900-luvulla.

Luodot ovat olleet alkujaan aikansa metsästäjien ja kalastajien asuinsijoja, joista ne vähitellen kasvoivat pienviljelyksiksi. Alueen ensimmäiset kotieläimet ovat olleet lampaita ja vuohia, mutta viljelyn noustessa suuremmaksi elinkeinoksi, alkoivat pienviljelijät hankkia tiloillaan lehmä. Suurilla tiloilla Raippaluodossa oli jopa hevosia. Viljelyn merkityksestä alueella kertovat myös vuonna 1875 kylässä olleet 19 tuulimyllyä.

1500-luvun lopussa Raippaluodossa oli 13 asumusta: Lassila, Nabb, Korv, Nygård, Väst, Kapell, Nähls, Björk, Gammal, Rönn, Öjst, Klavus ja Fågelklo. Vuonna 1760 verotuksen tarkistuksen yhteydessä laadittiin revisiomaakirja ja aloitettiin verollepano, joka kesti

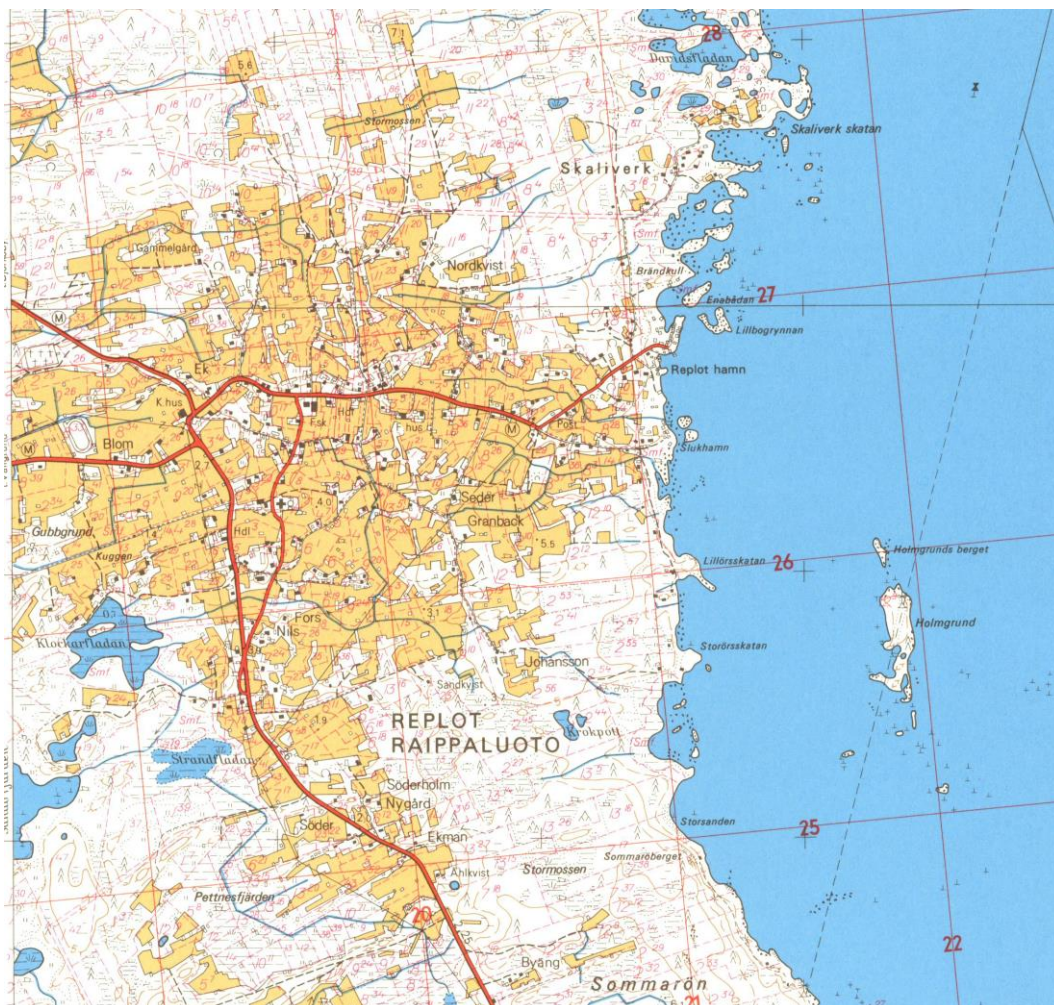
vuoteen 1773 ennen isojaon alkua. Lopulta vuonna 1775 saatiin valmiiksi uudet maanomistukset.

Kuva 3 Raippaluodon kartta 1700-luvulta. Tekijä: Åbo Akademin arkistokokoelmat - Cultura.

Ennen Mustasaaren yhdistymistä Raippaluoto oli oma kuntansa, jolle saatiin lupa rakentaa oma kirkko vuonna 1778. Raippaluodon kirkko rakennettiin ainutlaatuisen ympäristöön kylän keskelle. Ensimmäinen kansakoulu rakennettiin vuonna 1898, ja sitä laajennettiin 1911 oppilasmäärän kasvun vuoksi. Ennen kansakoulun rakentamista alueen lapset kävivät kuitenkin jo 1700-luvulla koulussa Vaasassa, jossa he asuivat lukukaudet asuntoloissa.

Lukutaidon kasvun myötä perustettiin kylään erilaisia yhdistyksiä kuten Marttayhdistys, nuorisoseuroja sekä vapaakirkollinen yhdistys. 1900-luvulle tultaessa omavaraisuuden vähentyessä rakennettiin kylälle useita kauppoja, myöhemmin jopa posti ja pankki. Liikenneyhteyksien parantumisten myötä asukkaat alkoivat käydä enemmän mantereella töissä, ja loma-asutus Raippaluodossa kasvoi huomattavasti.

Kuva 4 Raippaluodon kartta vuodelta 1970. Tekijä: Maanmittauslaitoksen Vanhat painetut kartat.

2.2.2 Elinkeinot

Raippaluoto on muiden kylien tapaan kokenut suuria muutoksia nykyaikaan siirryttäessä. Alkujaan alueella oli niin sanottu pienviljelijäyhteiskunta, jossa asukkaat saivat elantonsa pienimuotoisesta, omavaraisesta maanviljelystä, kalastuksesta ja hylkeenmetsästyksestä. Vähitellen asukkaat alkoivat erikoistua erilaisiin elinkeinoihin, jolloin viljelykset suurenevät ja useimmat perheet alkoivat ansaita elantonsa ainoastaan kalastamisella. Näiden perinteisten elinkeinojen rinnalle nousi myös uusia ammatteja kuten timpuri ja kauppias, monet taitavat merenkävijät toimivat myös luotseina ja merivartijoina. Nykyään suuri osa Raippaluodon asukkaista työskentelee mantereen puolella.

Läpi aikojen kalastus on ollut saariston tärkein elinkeino, ja asutuksen alkuvaiheessa ihmiset asettuivat Raippaluodolle sen hyvien kalastusvesien vuoksi. Kalastajien elämä oli rankkaa ja vaati kovaa työntekoa, sillä viikkoja kestäville kalastusmatkoillaan he asuivat pienissä kalastajamajoissa. Moottoriveneet tulivat kalastajien käyttöön laajalti vuonna 1911, mikä omalta osaltaan helpotti kalastajien elämää. Saariston tärkein kalalaji on ollut

silakka, jota kalastettiin nuotilla, trooleilla ja rysillä. Myöhemmin alettiin kalastamaan myös siikaa ja lohta suuremmilla moderneilla kalastusaluksilla, joilla on ollut suuri vaikutus saariston kalastuselinkeinoon.

Kuva 5 Nuotanvetoa vuonna 1922. Tekijä: Curt Segerstråle, Svenska litteratursällskapet i Finland.

Alueella maanviljelys eteni muun saariston tapaan hitaasti, sillä siitä vastasivat usein vain naiset ja lapsen miesten ollessa viikkokausia metsästävässä ja kalastamassa. Kivinen maa oli vaikeasti viljeltävää, joten Raippaluotoon ei muodostunut juurikaan suuria tiloja. Maanviljelyksen alkuaikoina yleisintä oli omavaraisuus, jolloin pienen viljelysmaan lisäksi tiloilla oli 1-4 lehmää, muutama lamma sekä kanoja. Eläinten rehu saatiin runsailta rantaniityiltä. Kohoavien ranta-alueiden kuivattamisen myötä alueelle saatiin vähitellen lisää viljelysmaata, minkä lisäksi sisämaahan raivattiin peltoja. Pelloilta raivattuja kiviä lohkottiin, ja niistä rakennettiin aitoja. 1800-luvulla kylän keskustassa asuvat vauraimmat maanviljelijät alkoivat laajentaa tilojaan entistä suuremmiksi. Nykyään kuitenkin maanviljelys vähenee entisestään vuodesta toiseen eikä maisemassa ole enää nähtävissä lehmiä.

Kuva 6 Hylkeenpyyntiveneitä vuonna 1924. Tekijä: Curt Segerstråle, Svenska litteratursällskapet i Finland.

Hylkeenmetsästyksellä on pitkät perinteet, ja siitä on löytynyt mainintoja jo vuodesta 1413 asti. Hylkeenpyydystyksellä asukkaat ovat saaneet lihan lisäksi nahkoja ja traaneja, joita on voitu myydä elinkeinona. Hylkeiden metsästäjät viettivät keväisin useita viikkoja kevätjäillä jahtaamassa hylkeitä, joiden ruhot säilytettiin mukana olleissa veneissä. Hylkeenpyynnin lisäksi pienriistan metsästys oli tärkeä elinkeino. 1700-luvulla hylkeenpyynti elinkeinona alkoi vähentyä koko merenkurkun saaristossa, minkä syynä on todennäköisesti ollut ilmaston viileneminen ja harmaahylkeiden siirtyminen kevättalvella Itämereen. Kuitenkin 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkupuolella hylkeenpyynti yleistyi jälleen, sillä hylkeitä alettiin pitää vahinkoeläiminä, ja niiden metsästyksessä käyttöön otettiin tapporaha. Nykyajalle tultaessa ja elinkeinojen laajentuessa hylkeenpyynti on vähentynyt entisestään eikä se ole Raippaluodossa enää keskeinen elinkeino.

2.2.3 Yhteydet

Kuva 7 Kalastusveneitä kirkonkylän rannassa vuonna 1924. Tekijä: Curt Segerstråle, Svenska litteratursällskapet i Finland.

Vuosisatojen aikana kulkuyhteydet saaristoon ovat parantuneet huomattavasti. Aiemmin yhteydet mantereelle olivat vain veneiden ja talvisin hevoskyytien varassa. 1900-luvun alussa moottoriveneiden yleistyessä myös tavar- ja henkilönkuljetus saaristoon helpottui. Vuonna 1952 Raippaluodolle alkoi Alskatista lauttaliikenne, mikä katkaisi saaren eristyksen ja mahdollisti asukkaiden työssäkäynnin mantereen puolella.

Raippaluodon kylän alkuperäinen tieverkosto rakennettiin 1800-luvulla, ja se kattoi tiet kylän keskustasta kirkon ohitse ja aina satamaan asti. Saariston sisäisiin kulkuyhteyksiin vaikutti merkittävästi vuonna 1859 tehty päätös rakentaa ti Raippaluodon ja Vallgrundin kylän välille, mikä helpotti kylien välistä liikennettä. Tie Raippaluodon ja Björkön välille rakennettiin vuonna 1954. Raippaluodon silta rakennettiin vuonna 1995, ja se on 1045 metrin pituisena edelleen Suomen pisin silta.

Postinjako saaristoon alkoi 1600-luvulla, mitä ennen postisoutu tapahtui vain Ruotsiin. 1940-luvulle asti posti tuotiin Raippaluodolle veneillä ja hevosilla, minkä jälkeen otettiin käyttöön postibussit. Raippaluodon ensimmäinen puhelinlinja rakennettiin 1915, ja kylän keskusta sai sähköt vuonna 1922 raakaöljyllä toimivan kuulamoottorin avulla. Vasta vuonna 1948 Raippaluodolle tuli yhteinen sähköverkko Vaasan kanssa.

2.3 Kaavoitus- ja suojelutilanne

2.3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden taustalla on valtioneuvoston päätöksellä vuonna 2010 voimaan tulleet valtakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnit (RKY 2010). Raippaluodon osayleiskaavan alueella valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) kohde on Raippaluodon kylä ja kalasatama.

2.3.2 Maakuntakaavoitus

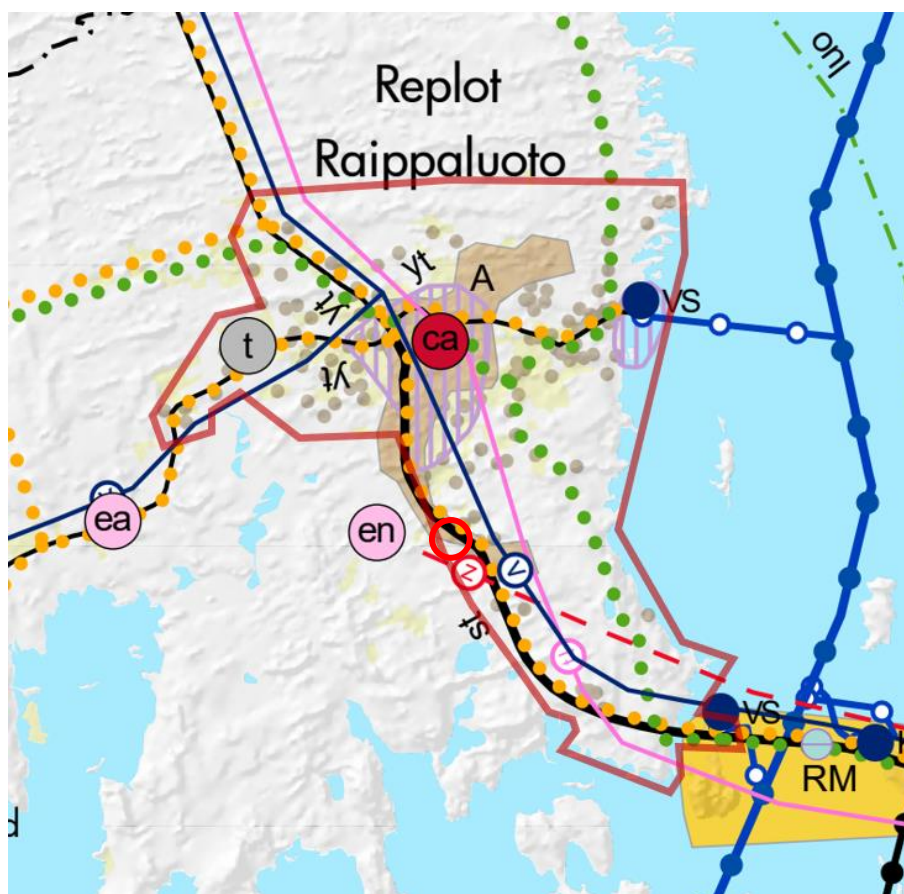
Pohjanmaan maakuntakaava 2040 on hyväksytty maakuntavaltuuston kokouksessa 15.6.2020.

Maakuntakaavaehdotuksessa Raippaluodon kylän osayleiskaava-alueelle on esitetty seuraavia merkintöjä:

- Raippaluodon kirkonkylä on osoitettu keskustatoimintojen ja taajamatoimintojen alueeksi (A). Merkinnällä osoitetaan alueita asumiselle ja muille taajamatoiminnoille kuten keskustatoiminnoille, palveluille, työpaikoille ja teollisuudelle, liikennealueille ja kevyen liikenteen väylille, virkistys- ja puistoalueille sekä erityisalueille. Taajamatoimintojen alueet tulee asemakaavoittaa. Suunnittelumääräyksen mukaan alue tulee suunnitella ensisijaisesti asumiselle, palveluille ja työpaikoille. Eheämpää yhdyskuntarakennetta tulee edistää taajaman luonne huomioiden. Asumista ei tule sijoittaa yhtenäisille peltoalueille, jos se ei eheyttä taajamarakennetta. Joukkoliikennettä ja kevyen liikenteen verkostoa tulee kehittää, jotta julkisten ja kaupallisten palvelujen sekä virkistysalueiden saavutettavuutta voidaan parantaa. Täydennysrakentaminen on sopeutettava olemassa olevaan asutukseen sekä kulttuuriympäristö-, maisema- ja luonnonarvoihin.
- Suurin osa taajamasta sekä Raippaluodon sataman lähiympäristö sijoittuvat kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti arvokkaalle alueelle.
- Suunnittelualue sijaitsee luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeällä alueella.
- Suunnittelualueen halkaisee lounas – kaakko suunnassa vihreä palloviiva, jolla on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti. Ulkoilureitin tulee, jos mahdollista, sitoa yhteen virkistysalueet, virkistys- ja matkailukohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelualueet yhteistoiminnalliseksi maakunnalliseksi verkostoksi. Suunnittelussa ja toimenpiteissä tulee erityisesti huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.
- Vallgrundintien pohjoispuolella on seudullisesti merkittävä teollisuus- ja varastoalueen merkintä (t). Kohdemerkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävät uudet tai pienialaiset teollisuus- ja varastoalueet. Suunnittelumääräyksen mukaan suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen saavutettavuuteen ja liikennejärjestelyihin sekä kulttuuriympäristö-, maisema-, ja luontoarvoihin.

Taajama-alueilla tai niiden viereisillä alueilla tulee alueen suunnittelussa ottaa huomioon kaupunki- ja taajamakuva ja osoittaa teollisuuslaitoksia, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia, ja laitoksia, jotka käsittelevät vaarallisia kemikaaleja. Merkittävät ympäristöhaitat tulee estää osoittamalla riittävät suojavyöhykkeet tai teknisillä ratkaisulla. Siltä osin, kun alueella varastoidaan tai valmistetaan polttoaineita tai muita vaarallisia aineita, tulee alueen ja sen lähiympäristön suunnittelussa ottaa huomioon varastoinnista ja valmistelusta aiheutuvat ympäristöriskit. Alueelle ei tule osoittaa uutta asumista.

- Raippaluodon silta kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (Rk) ja sillan kupeessa oleva alue Mustasaassa on merkitty vapaa-ajan ja matkailupalvelujen alueeksi (Rm), jota tulee kehittää valtakunnallisesti ja kansainvälisesti kiinnostavana käyntikohteena.

Kuva 8 Ote Pohjanmaan maakuntakaava 2040 ehdotuksesta. Osayleiskaavan rajausta punaisella.

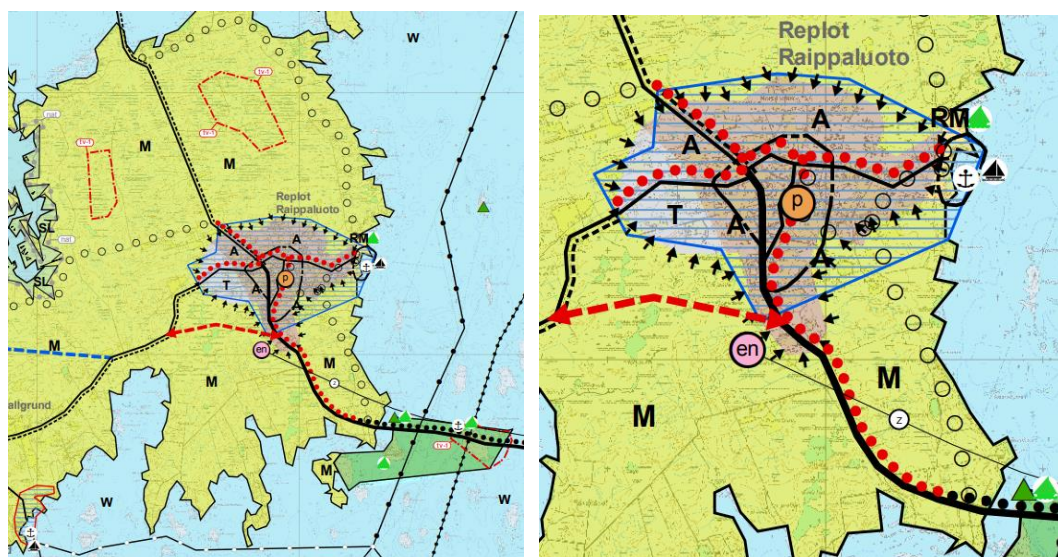
2.3.3 Yleiskaavoitus

Mustasaaren kunnan strateginen yleiskaava

Mustasaaren kunnan strateginen yleiskaava on hyväksytty 10.6.2013. Kaava on oikeusvaikutukseton (MRL 45 §) strateginen yleiskaava, joka ohjaa yleispiirteisesti kunnan yhdyskuntarakennetta ja maankäyttöä.

Strategisessa yleiskaavassa Raippaluodon taajama osoitetaan asuntoalueeksi merkinnällä A eli asuntoalue, joka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Kaava tiivistää Raippaluodon kylää ja tukee sen palvelujen säilymistä ja kehittämistä. Raippaluodon taajama on lisäksi merkitty palvelujen ja hallinnon alueeksi merkinnällä p. Lisäksi alueelle on osoitettu yritystoiminnan alue (T) Vallgrundintien molemmin puolin, matkailupalveluiden alue (RM) Raippaluodon satamaan, jossa vieras- ja pienvenesatamat, maa- ja metsätalousvaltaisia alueita (M), energiahuollon alue (en), Raippaluodon silta on osoitettu matkailukohteena, jossa vierasvenesatama. Uusi ulkoilureitti on osoitettu Raippaluodontien varrelle, Kirkkotien ja Kyläsatamantien kautta takaisin Raippaluodontielle. Uusi Raippaluodon taajaman ohittava tieliikenteen yhteystarve on osoitettu Raippaluodontieltä Vallgrundintielle.

Strategisen yleiskaavan ennusteen mukaan vuoteen 2040 mennessä Raippaluodon alueen väestönkasvun arvioidaan olevan 1 000 uutta asukasta.

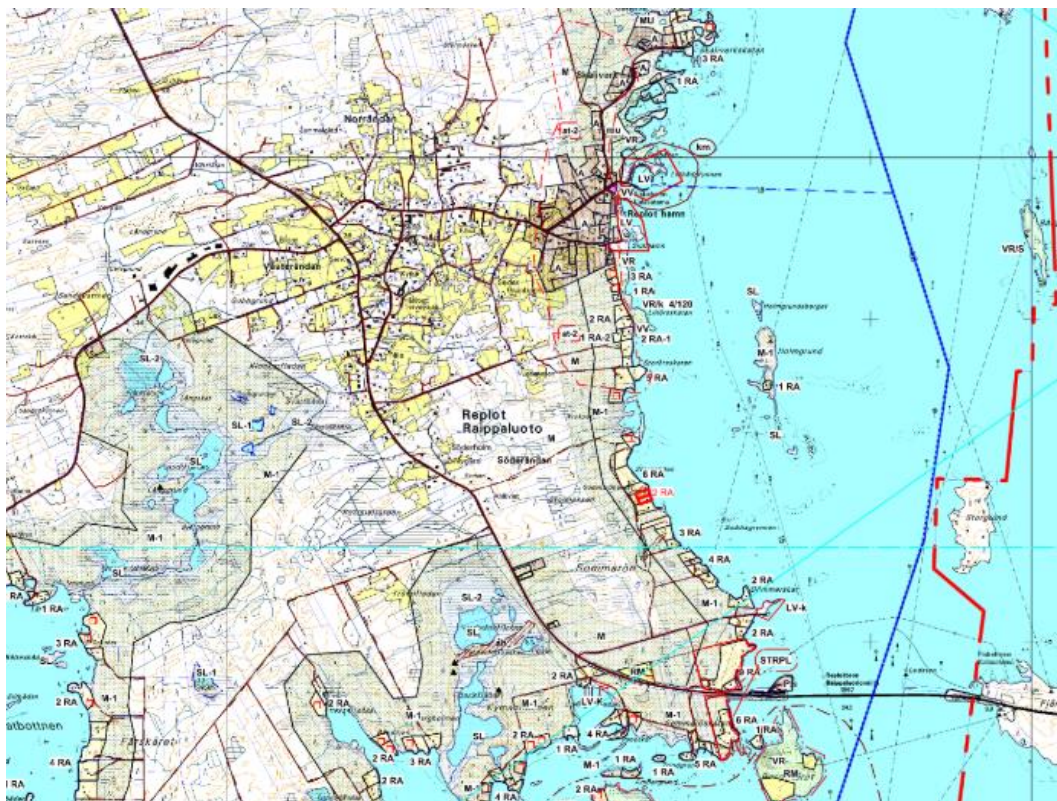

Kuva 9 Otteet voimassa olevasta strategisesta yleiskaavasta.

Nyt kaavoitettava alue sisältyy suurimmaksi osaksi Raippaluodon osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 10.12.1998. Osayleiskaava on laadittu aiemman lainsäädännön nojalla, eikä sillä ole välittömiä oikeusvaikutuksia.

Björkö-Raippaluoto rantaosyleiskaava

Laadittavan osayleiskaavan ranta-alueilla on voimassa Björkö-Raippaluoto rantaosyleiskaava, joka on hyväksytty Mustasaaren kunnanvaltuustossa 9.11.2000 § 131 ja 7.6.2001 § 85, Vaasan hallinto-oikeudessa 20.12.2001 ja saanut lopulta lainvoiman Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä 7.11.2003. Kaavassa suunnittelualueelle on pääasiassa osoitettu loma-asuntojen rakennuspaikkoja RA ja maa- ja metsätalousaluetta M-1.

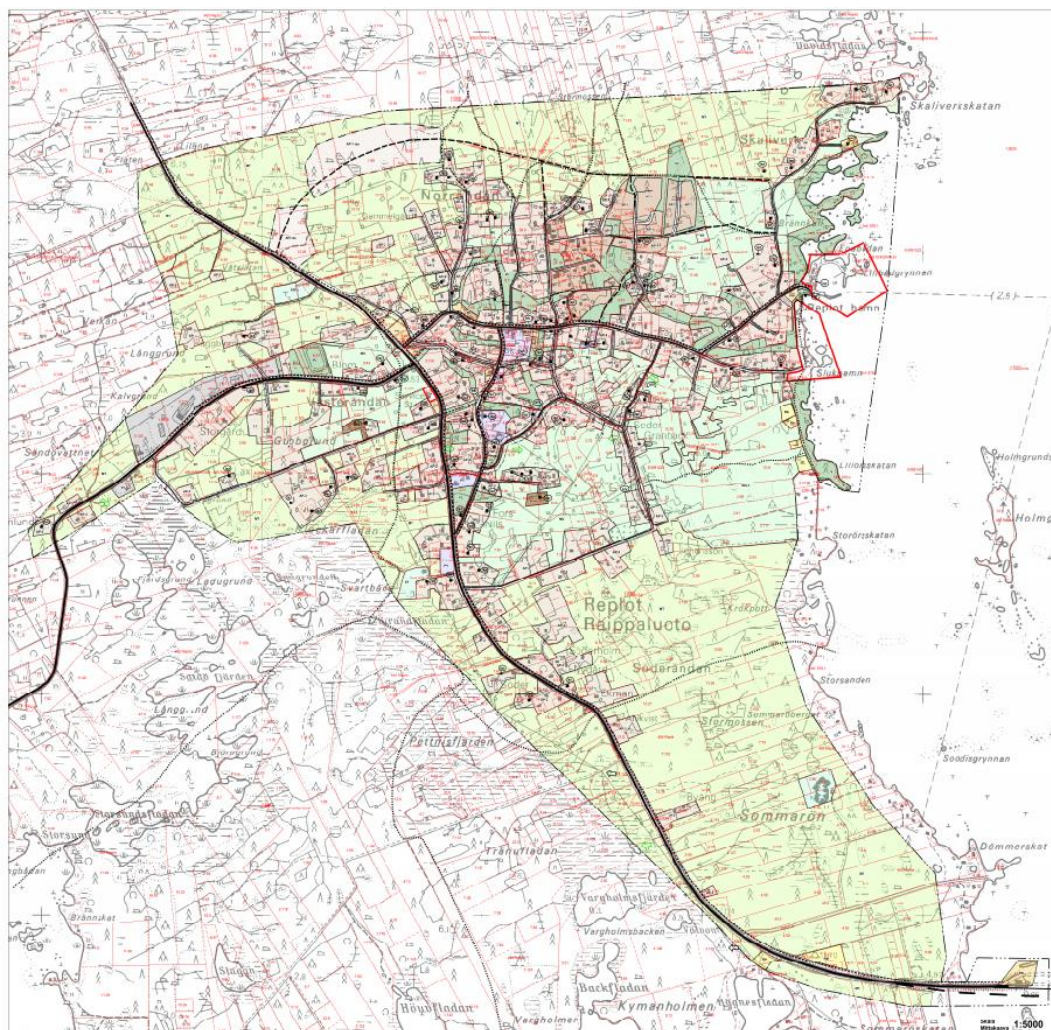

Kuva 10 Ote Björkö-Raippaluoto rantaosayleiskaavasta.

Raippaluodon osayleiskaava

Nyt selvitetävä alue sisältyy suurimmaksi osaksi Raippaluodon osayleiskaavaan, jonka kunnanvaltuusto hyväksyi 10.12.1998. Osayleiskaava on laadittu aiemman lainsäädännön nojalla, eikä sillä ole välittömiä oikeusvaikutuksia.

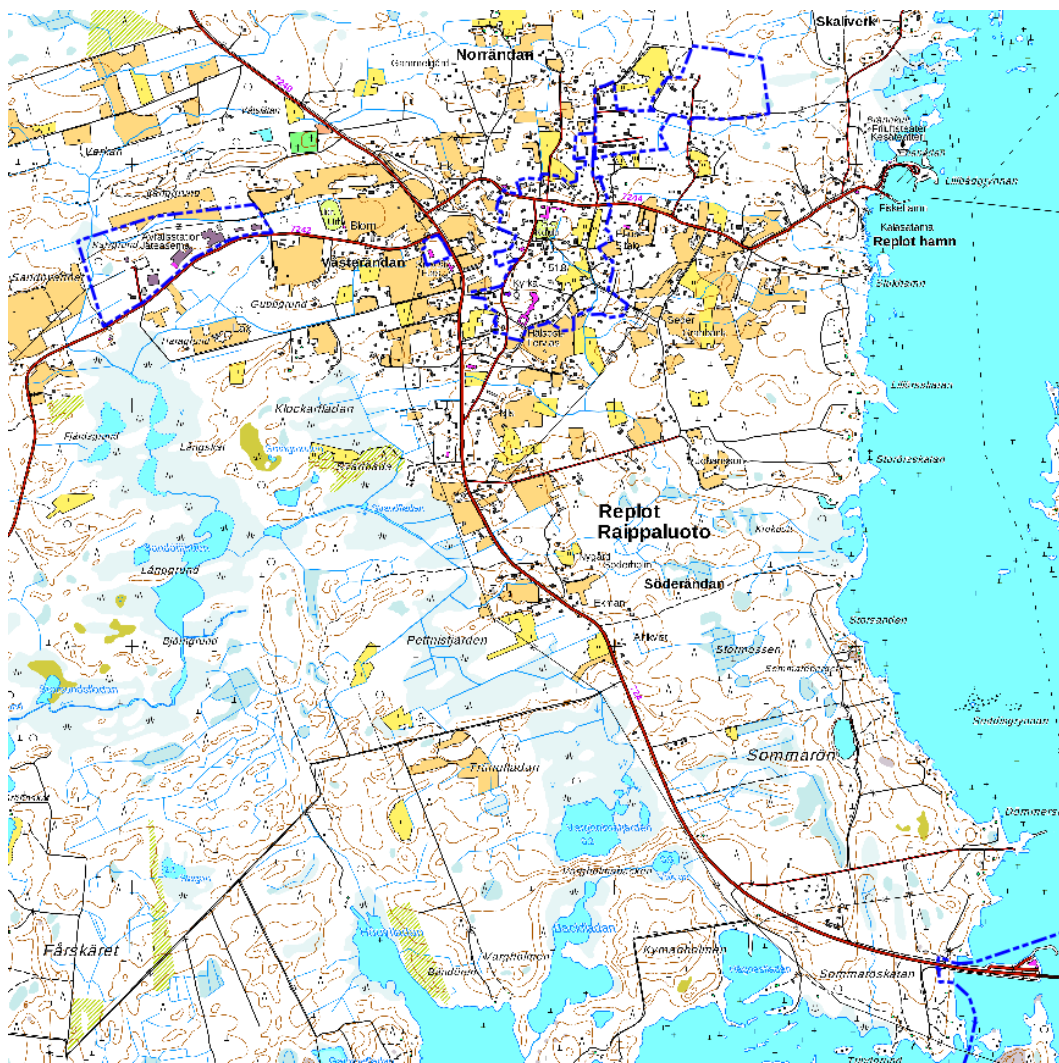
Raippaluodon osayleiskaavassa asumiseen tarkoitettut alueet on osoitettu AP-1, AP-2, AP-3, AM- ja asumisen reservialueina A-res. Pientalovaltaiset alueet pitävät sisällään myös maatilojen talouskeskuksia. Julkisten palvelujen ja hallinnon alue on osoitettu PY-merkinnällä ja yksityisten palvelujen ja hallinnon alueet PK-merkinnällä. Vallgrundintien varrelle sijoittuvat teollisuus- ja työpaikka-alueet on osoitettu teollisuusalueina T. Rannan yhteydessä on muutama loma-asunto RA-alueena ja matkailupalvelujen aluetta RM. Muilta osin kaava-alue on pitkälti maa- ja metsätalousaluetta MU-1, MU-2, MT tai virkistysalueita V, VL tai VU. Raippaluodon sataman yhteydessä on venesatamien aluetta LV.

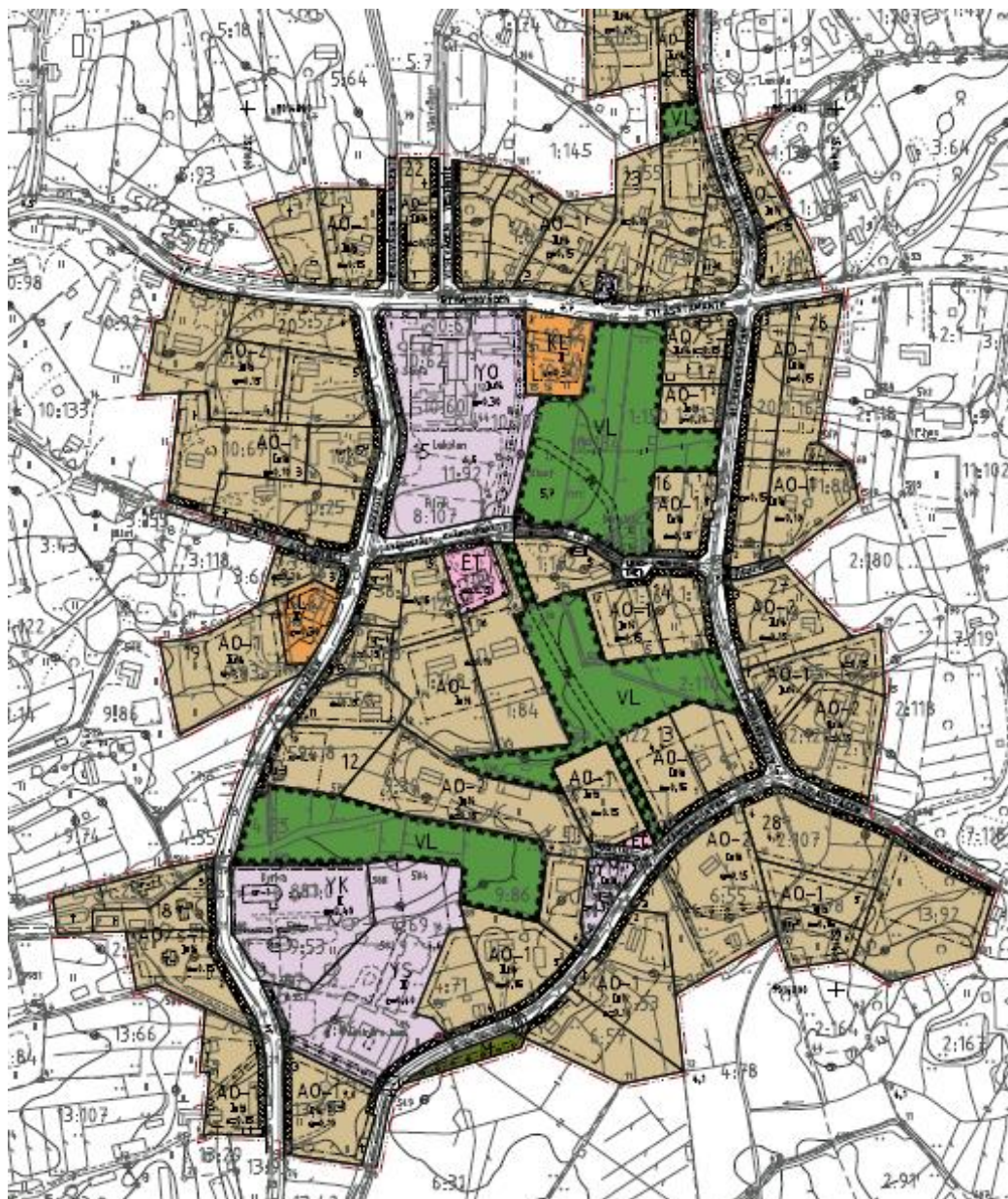
Kuva 11 Ote Raippaluodon osayleiskaavasta vuodelta 1998.

2.3.4 Asemakaavoitus

Osayleiskaava-alueella on voimassa 15 asemakaavaa tai asemakaavan muutosta, suurin osa Raippaluodon kirkonkylässä. Tuorein asemakaava on asemakaavamuuotos osassa korttelia 12 Raippaluodon keskustassa, joka on ollut nähtävillä 2.4-4.5.2020. Raippaluodon keskustaa koskevassa asemakaavassa, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 29.9.2005, on merkitty suojelumerkinnällä (sr-1) 14 kohdetta.

Kuva 12 Asemakaavoitetut alueet selvitysalueella on esitetty sinisellä rajauksella.

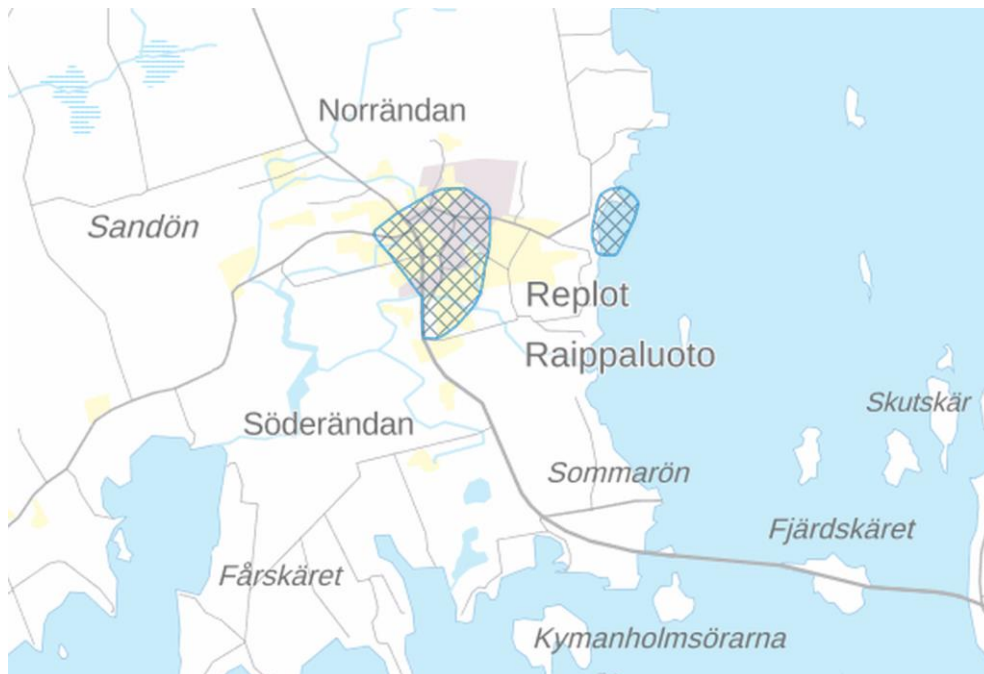

Kuva 13 Ote Raippaluodon keskusta koskevasta asemakaavasta vuodelta 2005.

3 Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sekä UNESCON maailmanperintökohde

Raippaluodon alueella valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) ainoa kohde on Raippaluodon kylä ja kalasatama. Raippaluodon alue on myös osa Merenkurkun saaristoaluetta, joka on UNESCON maailmanperintökohde.

3.1 Raippaluodon kylä ja kalasatama

Kuva 14 Raippaluodon kylän ja kalasataman RKY-rajaukset. Ote Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta.

Valtakunnallisen inventoinnin kuvauksen mukaan: ”Raippaluoto on pienimittakaavainen Pohjanmaan rannikon saaristoyhdyskunta alueelle tyypillisine talonpoikaisrakennuksineen, kirkkoineen, pappiloineen, kouluineen, kyläteineen ja kalasatamineen.

Raippaluodon kirkolta johtaa idyllinen maantie itään kalasatamaan, jossa on säilynyt vanhoja rantavajoja. Kirkon lähellä on lainamakasiini sekä 1932 perustettu kotiseutumuseo, joka on sisustettu 1800-luvun tuparakennukseen. Raippaluodon pappila Rosenlund on rakennettu 1824.

Pieni kuoriosaltaan kolmitaitteinen pitkäkirkko ja pohjalainen renessanssitapuli sen vieressä on rakennettu 1778-1781. Kirkon alttarilaite ja samanikäinen saarnatuoli edustavat aikakautensa korkeatasoisinta taidekäsityötä ja maalausta. Lähinnä hollantilaista barokkia oleva alttarilaite ja sen Pyhää ehtoollista ja Jeesuksen kastetta esittävät öljyvärimaalaukset ovat vuodelta 1673. Mustasaaren emäkirkko lahjoitti ne kappelille 1840-luvulla.

Raippaluoto sijaitsee Merenkurkun saariston alueella, joka on luokiteltu kansallismaisemaksi. Raippaluodon kirkonkylä sisältyy Merenkurkun saariston alueeseen, joka on hyväksytty Unescon maailman luonnonperintöluetteloon heinäkuussa 2006.”

Inventointiin liittyvän historiatiedon mukaan: ”Raippaluodon ensimmäiset asukkaat saivat toimeentulonsa hylkeenpyynnistä ja kalastuksesta. 15-taloisena Raippaluoto oli suuri kylä jo 1559.

Ensimmäinen rukoushuone Raippaluotoon rakennettiin todennäköisesti 1740-luvulla ja nykyinen 1778-1781, kun Raippaluodosta oli tullut Mustasaaren saarnahuonekunta 1775.

Kappeliseurakunta Raippaluodosta tuli 1840 ja itsenäinen 1872. Kunta liitettiin Mustasaareen 1973.

Vielä toisen maailmansodan jälkeen raippaluotolaiset elivät suhteellisen eristyksissä mantereesta ja saivat elantonsa kalastuksesta, luotsauksesta ja merenkulusta. Kiinteämpi yhteys mantereeseen muodostui 1950-luvulla alkaneen lauttayhteyden myötä. Raippaluodon silta valmistui 1997.”

3.2 Merenkurkun saaristo

Kuva 15 Merenkurkun saariston UNESCO:n maailmanperintökohteen raja-alueella. Osayleiskaavan alue merkattu violetilla ympyrällä. Ote Museoviraston ylläpitämästä Kulttuuriympäristön palveluikkunasta.

Museoviraston kuvauksen mukaan: ”Merenkurkun saaristo ja Ruotsin Korkearannikko (Höga Kusten) muodostavat kahden valtion yhteisen geologisen maailmanperintökohteen, jossa Suomen matala moreenisaaristo ja Ruotsin jyrkät kalliorannat antavat yhdessä ainutlaatuisen kuvan n. 10 000 vuotta sitten päättyneen jääkauden aiheuttamasta maankohoamisilmiöstä ja sen vaikutuksista luontoon ja kulttuuriin (kriteeri viii). Maankohoamisen (8 mm/vuosi) seurauksena alue on ainutkertainen esimerkki maisemasta, joka muuttuu jatkuvasti. Uusia saaria nousee, merenlahdet muuttuvat järviksi ja veneväylät mataloituvat. Maa-ala kasvaa vuosittain sadalla hehtaarilla. Merenkurkun saaristo nimettiin maailmanperintöluetteloon Suomen ensimmäisenä luonnonperintökohteena vuonna 2006.

Merenkurkun maailmanperintöalueeseen sisältyy sekä yksityisiä että valtion omistamia alueita, joista osa on luonnonsuojelualueita. Kohteen hallinnointia, hoitoa, kehittämistä ja markkinointia koordinoi Metsähallitus.”

4 Paikallinen rakentamisperintö

4.1 Kylämaisema

Kuva 16 Näkymä kirkonkylästä vuonna 1922. Tekijä: Curt Segerstråle, Svenska litteratursällskapet i Finland.

Raippaluodon kyläalue on suhteellisen tiivis, ja etenkin kyläkeskuksen alueella asuinrakennukset sijaitsevat lähellä toisiaan. Etenkin kyläalueen laidamille on kuitenkin muodostunut pienempiä keskittymiä, jotka ovat muodostuneet Raippaluodon laajetessa tiettyinä vuosikymmeninä. Alueen maasto on suhteellisen tasaista, ja kylämaisemaa rytmittävät pienet avonaiset pellot ja metsäkaistaleet. Raippaluodon kirkonkylältä satamaan kulkee keskeinen reitti, jonka varrella on paljon maisemallisia asuinrakennuksia. Satama-alueen merimaisemaa rytmittävät pienet venevajat ja rannikon asuinrakennukset pihapiireineen. Mitä kauemmas kirkonkylältä mennään, sitä harvemmassa rakennukset ovat, ja tienvarsien sijaan ne sijaitsevat usein enemmän piilossa puiden keskellä. Kirkonkylälle on rakennettu uusia rakennuksia palveluita varten, mutta ne ovat pääosin sovitettu paikalliseen arvoympäristöön hyvin. Koska kylämaiseman tilallinen rakeisuus on suhteellisen korkea, on ympäristössä tasaisesti sekä uusia että historiallisia asuinkehteitä, eikä selvitysalueella ole voimakkaita uudisrakennuskeskittymiä.

Kuva 17 Raippaluodon satama ja kylämaisemaa.

4.2 Asuinrakennukset

Raippaluodon asutus on aikoinaan muodostunut kalastuksen ja hylkeenpyynnin ympärille, joten historiallisesti alueella on ollut pieniä kalastajatupia. Monet näistä tuvista eivät kuitenkaan ole selvinneet nykypäivään. Koska Raippaluodon elinkeinot olivat pääosin pienviljelyä ja kalastusta, ei alueelle ole muodostunut isoja tiloja ja niiden päärakennuksia. Kuitenkin alueella tyypillinen asuinrakennus on 1½-2-kerroksinen. Suurin osa rakennuksista on satulakattoisia, ja muut kattomuodot ovat selvitysalueella poikkeuksellisia. Julkisivut ovat usein peiterimaverhottuja ja punaiseksi maalattuja, mutta myös vaaleita ja keltaisia rakennuksia löytyy jonkun verran. Ikkunat ovat pääosin moniruutuisia tai T-puiteikkunoita. Asuinrakennuksissa on myös nähtävissä rakennustekniikan kehittyminen etenkin niiden 1900-luvun puolivälissä tapahtuneiden peruskorjausten yhteydessä, jolloin rakennuksiin tehtiin asumismukavuudet, pärekatto vaihdettiin peltikatoksi, ja niitä laajennettiin. Nykyaikana moni vanhoista asuinrakennuksista on jäänyt pääasiassa kesämökkikäyttöön.

Kuva 18 Alueen erilaisia asuinrakennuksia.

4.3 Talousrakennukset

Raippaluodon alueen tyypillisin talousrakennus on pitkänomainen ulkorakennusrivi, jossa on yhdessä useampi rakennus. Vanhimmat rakennukset ovat usein hirsirunkoisia, ja niissä on peiterimaverhous, mutta alueella on paljon myös myöhemmin rakennettuja puu- ja tiilirunkoisia piharakennuksia. Väritykseltään ulkorakennukset ovat pääosin punaisia, valkoisine tehosteineen ja keitaisine ovineen, mutta myös muunlaisia väritysratkaisuja on havaittavissa. Koska Raippaluodon maanviljelys ja eläintenpito on ollut pienimuotoista, ei alueella ole suuria navetoita tai tallirakennuksia. Myös viljan varastointiin ja käsittelyyn liittyviä rakennuksia on jäljellä vähäisesti. Alueella on ollut useampi savusauna, mutta monet niistä on ajan saatossa purettu.

Kuva 19 Raippaluodon tyypillisiä talousrakennuksia

4.4 Julkiset rakennukset

Raippaluodon alueelta löytyy useita julkisia rakennuksia, kuten kirkko, kauppa ja vanha paloasema. Oman kerroksensa julkisiin rakennuksiin tuovat myös erilaisten yhdistysten rakennukset, kuten Marttayhdistyksen ja Nuorisoseuran talot. Nämä rakennukset kertovat osaltaan Raippaluodon kylän kehityshistoriasta ja kyläyhteisön elinvoimaisuudesta. Osa vanhoista julkisista rakennuksista on kuitenkin vuosikymmenien varrella muuttunut yksityisiksi asuinrakennuksiksi.

Kuva 20 Raippaluodon kyläkauppa, Marttatalo, kirkko ja Nuorisoseuratalo

4.5 Kivimuurit

Selvitysalueella huomattavaa olivat sieltä löytyvät monet kivimuurit, jotka ovat olleet keskeinen osa alueen kulttuurimaisemaa jo varhaisista ajoista. Viljelymaata kiviseen maaperään raivatessa peltoalueelta poistetuista kivistä tehtiin usein aidat sen ympärille. Erilaisten kiviaitojen alkuperän ajoittaminen on kuitenkin vaikeaa sillä ne ovat metakroonisia eli niitä on tehty, purettu ja muutettu jatkuvasti.

Kuva 21 Raippaluodon alueen monia kivimuureja

4.6 Suojelukohteet

Selvitysalueella on 13 kappaletta kaavassa suojeltuja kohteita, minkä lisäksi Raippaluodon kirkko on suojeltu kirkkolailla. Nämä suojellut kohteet ovat inventointinumeroidensa mukaan:

- 57. Vanha paloasema
- 58. Skrädd Mandas
- 114. Skomakaris
- 121. Fossdas Kalos
- 122. Fossdas Hannesas
- 123. Evas Hannesas
- 140. Koulu
- 142. Kvänos Linas
- 144. Martagålin
- 146. Kaisos
- 148. Kirkko
- 149. Kamaris
- 165. Museo
- 166. Rönholms

Päivytysinventoinnissa suojeltavaksi esitetään 94 kappaletta kohteita.

Katso liite:

Liite 1 Kohdekortit

5 Johtopäätökset

5.1 Arvottaminen

5.1.1 Arvottamisen periaatteet

Esityksen rakennusten arvottamisesta on laatinut Sweco Ympäristö Oy:n arkkitehti Hanna Ojutkangas. Pohjanmaan museo lausuu arvottamisesta Raippaluodon osayleiskaavan nähtävillä olojen yhteydessä viranomaislausunnoin.

Laissa rakennusperinnön suojelemisesta rakennusten merkittävyyttä arvioidaan rakennushistorian, rakennustaiteen, rakennustekniikan, erityisten ympäristöarvojen tai rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta.

Rakennushistoriallisesti tai -taiteellisesti merkittävä kohde saattaa edustaa jotain arkkitehtonista tyyliä tai tyyliävaikutteita, jollakin tavalla mielenkiintoista, harvinaista tai tyyppillistä rakennusteknistä ratkaisua tai rakennustyyppiä, tai tietyllä ajalla tai sosiaaliryhmälle tyyppillistä rakentamisen tapaa.

Maisemallisesti merkittävässä kohteessa ympäristöarvot ovat tärkeitä. Kohde saattaa olla osa arvokasta ympäristökokonaisuutta, näkyä ympäristöönsä hyvin tai muodostaa oman maisemallisen kokonaisuuden. Yksittäinen rakennus voi olla maisemallinen kiintopiste tai kohteella voi olla merkitystä osana ajallisesti tai tyyllisesti kerroksellista kokonaisuutta.

Historiallisesti merkittäviksi luokiteltuihin kohteisiin liittyy tapahtuma- tai henkilöhistoriaa tai ne voivat edustaa tiettyä asutushistoriaa tai yhteiskunnan kehityksen vaihetta. Kohde voi liittyä esim. koululaitoksen, yhdistyksen, ja seurojen historiaan, teollisuus- tai taloushistoriaan, elinkeinoihin, uskonnonharjoittamiseen, tapoihin tai henkilöhistoriaan.

Rakennetun kulttuuriympäristön arvottamisessa on kiinnitetty huomiota mm. seuraaviin kriteereihin:

- Rakennustaiteellinen merkitys. Kohde edustaa ansiokkaasti aikakautensa rakentamista, tiettyä arkkitehtonista tyyliä tai rakennustapaa.
- Historiallinen ja kulttuurihistoriallinen merkitys. Kohteella tai alueella on merkitystä historian tai kulttuurihistorian tulkinnassa tai havainnollistamisessa.
- Kaupunkikuvallinen merkitys. Kohde luo tai siihen sisältyy voimakkaita kaupunkikuvallisia elämyksiä.
- Edustavuus, tyyppisyys. Kohde edustaa ajalleen ja/tai paikalleen luonteenomaista tyyppiä ja on sen hyvin säilynyt ja edustava esimerkki.
- Harvinaisuus, erikoisuus. Kohde edustaa alun perin vähälukuisesti jäänyttä ryhmää tai on aikojen kuluessa harvinaistunut ja siten uhanalainen.
- Alkuperäisyys, aitous, autenttisuus, säilyneisyys. Alkuperäisen tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin, tyylin tms. ilmeneminen ja jatkuvuus kohteessa. Kohde on säilyttänyt olennaiset syntyhistoriaansa liittyvät piirteensä. Muutokset ovat vähäisiä tai luonteellisia.
- Kerroksellisuus. Kohde sisältää useita eri aikojen elementtejä, jotka muodostavat harmonisen kokonaisuuden.
- Yhtenäisyys, liittyminen ympäristöön. Kohde tai alue muodostaa rakennusten ja ympäristön suhteen luontevan kokonaisuuden. Alue on yhtenäinen, syntynyt lyhyen ajan kuluessa tai samojen historiallisten ja ympäristöllisten edellytysten vallitessa. Kohde liittyy olennaisena osana yhtenäiseen alueeseen.
- Identiteetti. Kohde on merkittävä alueellisen ja paikallisen identiteetin ja erityisesti paikallishistorian kannalta.

5.1.2 Selvitysalueen arvot

Raippaluoto on kansainvälisesti, valtakunnallisesti, maakunnallisesti sekä paikallisesti merkittävä arvokohde, ja sen rakennusperintö on keskeinen osa alueen arvoja. Selvitysalueelta löytyy useita arvokkaita asuinrakennuksia, joiden säilyminen on merkittävää osana alueellista identiteettiä ja paikallishistoriaa. Kyläympäristö on rakentunut

pitkälti paikallisten elinkeinojen – kalastuksen, maanviljelyn ja hylkeenpyynnin – ympärille, josta se on vähitellen kasvanut palvelemaan asukkaiden erilaisia tarpeita. Rakennushistoriallisesti tyypillinen asuinrakennus on satulakattoinen sekä 1½-2-kerroksinen, ja siinä on punaiseksi maalattu peiterimaverhous. Kylämaisema on vuosikymmenten varrella muuttunut jonkin verran viljelyn vähenemisen myötä, sillä ennen avonaiset peltomaisemat sekä pihapiirit ovat vähitellen alkaneet kasvaa umpeen.

Raippaluodon rakennetun kulttuuriympäristön uhkana on kohteiden autioituminen ja ylläpidon puute, jolloin niiden säilyminen tulevaisuuteen on epävarmaa. Joissain tapauksissa on kuitenkin kyseessä päinvastainen ongelma, jossa rakennuskohteet kunnostetaan niin voimakkaasti, että niiden arvokkaita piirteitä ei enää erota. Tämän vuoksi korjausrakentamisen ohjeistus on tärkeää arvokkaan rakennusperinnön säilyttämiseksi. Suojeltavien rakennusten osalta korjaustoimenpiteisiin ryhdyttäessä on oltava yhteydessä museoviranomaiseen kohteeseen sopivien korjaus- ja ennallistamisohjeiden saamiseksi.

5.2 Suositukset

Aiemmassa inventoinnissa kohteet ovat jaettu kahteen eri luokkaan, jossa luokassa 1 ovat hyvin säilyneet ja ympäristön kannalta arvokkaat kohteet (94 kpl), ja luokassa 2 lisärakennetut ja alkuperäisestä muuttuneet kohteet (75 kpl).

Tässä selvityksessä kohteet on kulttuurihistoriallisiin arvoihin perustuen luokiteltu kolmeen luokkaan, jossa luokassa 1 ovat hyvin säilyneet alueen rakentamisperinnettä hyvin edustavat rakennuskohteet tai kokonaisuudet. Luokan 1 kohteita inventoinnissa on 94 kappaletta, joille suositellaan seuraavaa kaavamääräystä:

sr – Säilytettävä rakennus

Merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaat rakennukset, joiden purkaminen on maankäyttö- ja rakennuslain 41 § 2 mom. nojalla kielletty. Rakennuksessa suoritettavat korjaus- ja muutostyöt sekä muu täydennysrakentaminen tulee tehdä siten, että kohteen rakennus- ja kulttuurihistorialliset arvot säilyvät. Ennen rakennusta merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaisille varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Osassa rakennuskohteissa ennallistavat korjaustoimet ovat kuitenkin suotavia. Rakennuspaikalle, missä sr-merkitty asuinrakennus säilytetään, saa pihapiirissä rakentaa ympäristöön ja sen ominaispiirteisiin soveltuvan asuinrakennuksen rakennusvalvonnan harkinnan mukaan. Säilytettävän rakennuksen asema pihapiirissä on tällöin säilytettävä.

Luokassa 2 ovat huonommin säilyneet, mutta kuitenkin edustavat kohteet tai alkuperäisestä voimakkaasti muuttuneet kohteet tai kokonaisuudet. Luokan 2 kohteita inventoinnissa on 50 kappaletta, ja niillä suositellaan seuraavaa kaavamääräystä:

s – Huomionarvoinen rakennus

Kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja/tai maisemakuvan kannalta huomion arvoinen rakennus. Rakennuksessa tehtäviin muutoksiin on haettava lupa.

Luokan 3 kohteet ovat osa inventointia, mutta niillä ei koeta olevan erityisiä arvoja eikä tarvetta erillisille kaavamääräyksille. Luokan 3 kohteita inventoinnissa on 46.

Yksittäisten kohteiden lisäksi selvitysalueella on 5 kappaletta kulttuuriympäristön kannalta arvokasta aluetta, joille suositellaan seuraavaa kaavamääräystä:

km – kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tai seudullisesti arvokas alue

Kaavaan suositellaan myös uudisrakentamista koskeva yleismääräystä:

Olemassa olevan rakennuskannan säilymistä ja uudiskäyttöä tulee edistää. Uudisrakentaminen on sovitettava ympäröivään rakennuskantaan mittakaavan, massoittelun, materiaalien ja värityksen osalta. Asumista palvelevat varasto- ja huoltotilat sekä auton säilytystilat tulee sijoittaa asuinrakennuksesta irrallisiin talousrakennuksiin. Rakennuspaikalla rakennusten tulee muodostaa kyläkuvaan sopiva sopusuhtainen kokonaisuus.

Arvotetut kohteet sekä kulttuurimaisemallisesti arvokkaat alueet on esitetty kohdekorteilla sekä kartalla, jotka ovat tämän raportin liitteenä.

Tampere, 4. joulukuuta 2020

Sweco Ympäristö Oy

Hanna Ojutkangas
Kaavoitusarkkitehti
Arkkitehti